

Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji

Biotehnički institut - Trg Kralja Nikole bb, 81000 Podgorica
Tel: 081 206 713 Fax: 081 206 712 Mail: extension-pg@cg.yu

PROIZVODNJA RASADA

Proizvodnja rasada je jedna od najosjetljivijih i najvažnijih faza u proizvodnji povrća. Iskusni povrtari znaju da od kvaliteta proizvedenog rasada direktno zavisi i prinos i kvalitet, odnosno ekonomska opravdanost proizvodnje.

Kod rasada je izuzetno važno da nije prerastao, a starost rasada zavisi od kulture koju gajimo, kao i od sezone gajenja.

Osnovni činioci uspješne proizvodnje rasada su:

- Temperatura vazduha
- Kvalitet i jačina svjetlosti (dužina trajanja)
- Kvalitet podloge tj. supstrata za sjetvu i pikiranje

Temperatura vazduha je jedan od osnovnih elemenata, a optimalne vrijednosti zavise od biljne vrste, fenofaze razvoja, veličine insolacije i drugih faktora. Za većinu toploljubivih kultura (paprika, paradajz, krastavac, lubenica) optimalna temperatura za nicanje je 25-28 stepeni C. Izuzetno je važno nakon nicanja sniziti temperaturu na 18-20 stepeni C par dana, da ne bi došlo do izduživanja rasada, a nakon toga temperaturu treba održavati na 20 stepeni C do faze **kaljenja rasada**.

Proizvođači upravo na samom početku proizvodnje najčešće griješe i imaju najviše problema u prvim fazama proizvodnje, zbog loše regulacije temperature.

Svjetlost je veoma bitan činilac u proizvodnji ranog rasada, jer uslijed nedostatka dolazi do usporenog razvoja, ali i izduživanja biljaka. Osim stvarnog deficita svjetlosti, na izduživanje rasada utiče neodgovarajuća temperatura, ali i nedostatak svjetlosti uslijed međusobnog zasjenjivanja pikiranog rasada ili korišćenjem prljavih folija.

Kaljenje rasada je faza kad biljke desetak dana pred rasađivanje treba provjetravanjem leže ili rasadnika prvo postepeno, a zatim sve intenzivnije, prilagođavati snižavanjem temperature na uslove vanjske sredine (plastenik ili otvoreno polje). U ovoj fazi, kad rasad ima 4-6 listova, treba ga prihraniti sa 0,5% kalijum-sulfatom, da bi se dobila biljka čvrstog korjena i elastične stabljike, što otpornija i spremnija za rasađivanje.

Supstrat za proizvodnju rasada mora biti dezinfikovani i stoga se preporučuje sjetva u gotove, dezinfikovane supstrate za proizvodnju rasada, obogaćene potrebnim makro i mikroelementima. Ovi supstrati imaju dobre vodnovazdušne karakteristike i uz održavanje relativne vlažnosti vazduha, po nicanju, od 75-85%, stvorimo dobru prevenciju potencijalnim bolestima rasada.

Branka Nikolić, dipl.ing.polj.
Stručni saradnik u oblasti ratarstva i povrtarstva